

РОЗДІЛ V. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

УДК 349.41 (477)

ГАЛУЗЕВІ ОЗНАКИ ІНСТИТУТІВ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Сенюта Л.Б., аспірант

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна
mak_lilya@bigmir.net*

Статтю присвячено аналізу правової природи інститутів Особливої частини земельного права. Проведено класифікацію інститутів Особливої частини земельного права. Встановлено характер взаємозв'язку інститутів Загальної та Особливої частин земельного права. Проаналізовано галузеві ознаки інститутів Особливої частини земельного права України.

Ключові слова: інститут права, Особлива частина земельного права, земельна ділянка, цільове призначення, правовий режим.

ОТРАСЛЕВЫЕ ПРИЗНАКИ ИНСТИТУТОВ ОСОБЕННОЙ ЧАСТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА УКРАИНЫ

Сенюта Л.Б.

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко, ул. Университетская, 1, г. Львов, Украина
mak_lilya@bigmir.net*

Статья посвящена анализу правовой природы институтов Особенной части земельного права. Осуществлено классификацию институтов Особенной части земельного права. Установлен характер взаимосвязи институтов Общей и Особенной частей земельного права. Проанализированы отраслевые признаки институтов Особенной части земельного права Украины.

Ключевые слова: институт права, Особенная часть земельного права, земельный участок, целевое назначение, правовой режим.

BRANCH FEATURES OF THE INSTITUTES OF THE SPECIAL PART OF UKRAINIAN LAND LAW

Seniuta L.B.

*Ivan Franko National University of Lviv, Universytetska str., 1, Lviv, Ukraine
mak_lilya@bigmir.net*

This article analyses the legal nature of the institutes of the special part of the land law. The author highlights a key criterion for its classification. The correlation of the institutes of the general and the special parts of the land law is established. Branch features of the institutes of the special part of Ukrainian land law are analysed. The author makes a distinction between general and special features of the institutes of the special part of the land law. The basic principles of the institute of agricultural lands are investigated. The peculiarities of the institute of lands of residential and public buildings are defined.

The author emphasizes the environmental, scientific, ecological, and social value as a key feature of lands of the natural reserve fund, recreational lands, and lands of curative purposes. The article analyses the main aspects of the use of the lands of historical and cultural value. Moreover, the scientific research of the institutes of the lands of water fund and forestry purposes is made. The author tries to distinguish the peculiarities of general and special use of lands of water fund.

The institute of lands of industry, transport, communications, energy, defence, and other purposes is defined as an integrated institute. Its integrated nature means that within a single institute of land law, the rules, which govern the legal regime of certain types of lands, are combined. Nevertheless, these lands have a common feature – their non-agricultural use but they are also unique and require separate

independent legal regulation. The author creates a unified definition of the institute of the special part of the land law as an integral part of the system of land law.

Key words: institute of law, special part of land law, end use of plot of land, legal regime, plot of land.

За допомогою здійснення комплексного дослідження інститутів Особливої частини земельного права України можна розкрити зміст галузі земельного права, її зв'язки із суміжними галузями права, систему принципів, на основі якої формуються структурні елементи галузі земельного права України (зокрема, норми земельного права, субінститути земельного права та інститути земельного права). Незважаючи на те, що кожен з інститутів Особливої частини земельного права був предметом самостійного наукового дослідження, комплексний аналіз інститутів Особливої частини земельного права України не здійснювався.

У земельно-правовій доктрині окремі інститути Особливої частини земельного права досліджувались А.М. Мірошниченком, П.Ф. Кулиничем, О.П. Чопик, Н.П. Барабаш, О.В. Донець та низкою інших науковців. Проте такі дослідження переважно стосувались якогось конкретного інституту Особливої частини земельного права. Водночас загально-теоретичної характеристики інститутів Особливої частини земельного права як структурних елементів системи земельного права не здійснювалося.

Метою цієї статті є комплексне дослідження правової природи інститутів Особливої частини земельного права з виокремленням характерних для них галузевих ознак.

Галузь земельного права України формують інститути Загальної та Особливої частини. В.І. Федорович визначає, що критерієм для класифікації інститутів земельного права на інститути Загальної та Особливої частини земельного права є їх спеціалізація, яка проявляється в особливому об'єкті їх правового регулювання [1].

Доцільно погодитись із запропонованою науковцем позицією та доповнити, що норми всіх інститутів земельного права є тісно взаємопов'язаними. Спільними ознаками, які характеризують інститути Загальної та Особливої частини земельного права, є:

- а) їх взаємозумовленість (інститути Загальної частини формують засадничі та базові норми права, які у подальшому покладені в основу формування інститутів Особливої частини);
- б) їх взаємозалежність (норми інститутів Особливої частини земельного права не можуть бути застосовані без урахування норм Загальної частини, а застосування норм Загальної частини земельного права здебільшого опосередковується цільовим призначенням конкретної земельної ділянки чи окремої категорії земель);
- в) взаємоузгодженість (норми інститутів Особливої частини повинні повністю узгоджуватись із нормами інститутів Загальної частини земельного права та не можуть суперечити їм);
- г) взаємодоповнюючий характер (інститути Загальної частини земельного права заповнюють прогалини, які можуть виникнути на практиці під час застосування норм інститутів Особливої частини земельного права).

Інститути Особливої частини земельного права є спеціальними стосовно інститутів Загальної частини земельного права, але їхній спеціальний характер ніяким чином не нівелює їхню роль та значення у регулюванні земельних відносин. На відміну від інститутів Загальної частини земельного права, перелік інститутів Особливої частини земельного права є законодавчо закріпленим у статті 19 Земельного кодексу України [2]. Хоча наведена стаття закріплює перелік категорій земель залежно від їх цільового призначення, але правовий режим кожної із цих категорій земель є самостійною сферою правового регулювання конкретного інституту Особливої частини земельного права.

Із статті 19 Земельного кодексу України [2] можна зробити висновок, що ключовим критерієм для класифікації інститутів Особливої частини земельного права є цільове призначення земельної ділянки. На думку П.Ф. Кулиничча, цільове призначення – це окреслені законодавством та конкретизовані відповідними органами влади допустимі межі використання земельної ділянки громадянами та юридичними особами [3].

Згідно з положеннями Наказу Державного комітету із земельних ресурсів «Про затвердження Класифікації видів цільового призначення земель» № 548 від 23.07.2010 р. класифікація земельних ділянок здійснюється із метою поділу земельних ділянок за їх цільовим призначенням, які характеризуються власним правовим режимом, екосистемними функціями, видом господарської діяльності, типами забудови, типами особливо цінних об'єктів [4]. З огляду на вищенаведене можна запропонувати таке визначення цільового призначення земельної ділянки – це основний вид діяльності, яку дозволяється здійснювати на певній земельній ділянці або дозволяється здійснювати з певними обмеженнями з метою збереження її якісних властивостей, родючості, збереження її екологічних функцій та особливо цінних чи небезпечних об'єктів, які розташовані на ній.

Істотне значення під час дослідження правової природи інститутів Особливої частини земельного права та виокремлення їх галузевих ознак має правильне визначення поняття правового режиму земель. Під час визначення правового режиму земель необхідно враховувати особливості суб'єктного складу осіб, які вправі набувати такі земельні ділянки у власність чи у користування, способи набуття та припинення прав на них, особливості їх охорони та управління, а також відповідальність за порушення правил їх використання. Це може свідчити, що особливості конкретного інституту Особливої частини земельного права зумовлені тим правовим режимом, який закладено в основу його формування. Правовий режим земель набув свого законодавчого втілення шляхом його закріплення через інститути та норми земельного права і практичного застосування у земельних правовідносинах.

Беручи до уваги цільове призначення конкретної земельної ділянки, інститути Особливої частини земельного права доцільно поділяти на такі види: інститут правового режиму земель сільськогосподарського призначення; інститут правового режиму земель житлової та громадської забудови; інститут правового режиму земель природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення; інститут правового режиму земель оздоровчого призначення; інститут правового режиму земель рекреаційного призначення; інститут правового режиму земель історико-культурного призначення; інститут правового режиму земель лісогосподарського призначення; інститут правового режиму земель водного фонду; інститут правового режиму земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Інститутам Особливої частини земельного права властиві загальні ознаки, які характеризують їх як невід'ємний структурний елемент системи права. Загальними ознаками інститутів Особливої частини земельного права доцільно вважати такі: 1) однорідний характер врегульованих ними суспільних відносин; 2) є уніфікованим комплексом (сукупністю) норм права; 3) єдність та інтегрованість норм права, які формують самостійні інститути права. Проте поряд із загальними ознаками інститутам Особливої частини земельного права властиві спеціальні ознаки, які характеризують їх як невід'ємний елемент системи земельного права як самостійної галузі права. Спеціальні ознаки інститутів Особливої частини земельного права ще раз підтверджують самостійність земельного права як галузі права у межах системи права України.

Серед спеціальних ознак інститутів Особливої частини земельного права слід виокремити такі: 1) базовим критерієм поділу та виокремлення інститутів у межах Особливої частини земельного права є цільове призначення конкретної земельної ділянки; 2) правовий режим окремих категорій земель покладено в основу регулювання кожного з інститутів Особливої частини земельного права; 3) безпосереднім предметом правового регулювання є земельна

ділянка, а додатковим – ліси, води, надра як природні ресурси, які невід’ємно пов’язані із земельною ділянкою, на якій вони розташовані; 4) визначають сукупність прав та обов’язків суб’єктів земельних відносин не лише щодо земельної ділянки, а й щодо об’єктів, які на ній розташовані (об’єктів культурної спадщини, житлових будинків тощо); 5) яскраво виражений охоронний характер норм, які формують інститути Особливої частини земельного права, що проявляється шляхом встановлення обмежень і заборон у використанні земель; 6) відсутня тісна взаємозалежність між собою інститутів Особливої частини земельного права. Кожен із них є самостійним та незалежним правовим утворенням, норми якого діють незалежно від норм суміжних інститутів Особливої частини земельного права; 7) структуровано інститути Особливої частини залежно від цінності конкретної земельної ділянки для держави та характеру їх використання. Отже, інститут правового режиму земель сільськогосподарського призначення посідає перше місце серед інших інститутів Особливої частини земельного права.

В Особливій частині земельного права пріоритетне значення надається інституту правового режиму земель сільськогосподарського призначення. При цьому доцільно говорити саме про пріоритетність, а не фундаментальність чи базовість вказаного інституту земельного права. Бо базовість або фундаментальність інституту земельного права свідчить про те, що він є основою для формування суміжних інститутів земельного права.

Базовим принципом для формування норм інституту правового режиму земель сільськогосподарського призначення є принцип пріоритетності земель сільськогосподарського призначення. Законодавче втілення наведений принцип набув у статті 23 Земельного кодексу України, якою передбачено, що землі, придатні для потреб сільського господарства, повинні надаватися насамперед для сільськогосподарського використання [2]. Незважаючи на вагомий роль у збереженні та застосуванні цього принципу у законотворчій та правозастосовній практиці, Конституцією України не закріплено цей принцип та не визначено порядку його реалізації. У зв’язку із цим необхідно внести зміни до чинної Конституції України та доповнити її нормою, яка буде закріплювати принцип пріоритетності земель сільськогосподарського призначення, чим підсилюватиме значимість цього об’єкта для держави.

Окрім принципу пріоритетності земель сільськогосподарського призначення, інституту правового режиму земель сільськогосподарського призначення властивий принцип екологічно ефективного та економічно збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення. Суть вказаного принципу полягає у тому, що використання земель сільськогосподарського призначення повинно здійснюватися та забезпечуватися державою у такий спосіб, щоб отримати максимальну економічну вигоду від їх використання, забезпечувати збереження їх екологічної цінності та унікальних природних властивостей шляхом їх відновлення за допомогою консервації, рекультивації тощо.

До Особливої частини земельного права належить інститут правового режиму земель житлової та громадської забудови. Цей інститут земельного права характеризується особливим предметом його правового регулювання, що відображається у трьох групах норм земельного права: 1) норми, які визначають правовий режим земельних ділянок житлової забудови; 2) норми, які регламентують правовий режим земельних ділянок громадської забудови; 3) норми, які регулюють правовий режим земель, на яких розташовані об’єкти благоустрою.

Особливостями правового режиму земель житлової та громадської забудови необхідно вважати наявність містобудівних вимог до організації цієї категорії земель, розширення компетенції органів місцевого самоврядування щодо використання та охорони вказаної категорії земель, підпорядкованість усіх категорій земель, які перебувають у межах населених пунктів, цільовому призначенню земель житлової та громадської забудови як

пріоритетному та домінуючому, а також обов'язковим включенням до їх складу земель комунальної власності як їх невід'ємної складової частини [5].

Проте вказаний перелік особливостей правового режиму земель житлової та громадської забудови не є вичерпним, його слід доповнити такими спеціальними ознаками цієї категорії земель: конкретні межі розташування земель житлової та громадської забудови (у межах адміністративно-територіальних одиниць: місто, село та селище); безпосередній та невід'ємний зв'язок із правовим режимом нерухомого майна, яке на ній розташоване (правовий режим нерухомого майна, яке розташоване на земельній ділянці, слідує за правовим режимом земельної ділянки); забезпечення права загального користування об'єктами благоустрою, які розташовані на вказаних земельних ділянках та прибудинкових територіях; відсутність посиленних вимог до охорони вказаної категорії земель, що зумовлено їх неродючим характером та основним призначенням – для розміщення виключно житлових будинків та господарських будівель.

Серед інститутів Особливої частини земельного права особливе місце посідають інститути, норми яких спрямовані на регламентацію відносин, які виникають щодо земельних ділянок з особливою природоохоронною, естетичною, рекреаційною, екологічною та оздоровчою цінністю. До вказаних інститутів земельного права слід включати інститут правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, інститут правового режиму земель рекреаційного призначення та інститут правового режиму земель оздоровчого призначення. Ключовою ознакою, яка об'єднує вказані земельні ділянки, є їхня природоохоронна, наукова, екологічна та соціальна цінність. Для цих інститутів земельного права властивий спеціальний охоронний характер, який полягає у чіткій законодавчо регламентованій процедурі надання їм спеціального статусу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, рекреаційного та оздоровчого призначення. Окрім того, наведені інститути земельного права є публічними з огляду на використовувані ними методи правового регулювання, зокрема: встановлення посиленої відповідальності за порушення правового режиму використання цих категорій земель, обмеження здійснення господарської діяльності на них, встановлення заборони на відчуження наведених земельних ділянок. Іншою ідентифікуючою ознакою зазначених категорій земель є включення їх до екологічної мережі України як особливо цінних охоронюваних державою природних ресурсів.

Істотну наукову та культурну цінність для нашої держави становлять землі історико-культурного призначення. Особливості інституту правового режиму земель історико-культурного призначення можуть проявлятися у таких аспектах: 1) правовий режим цих земельних ділянок є тісно пов'язаним із пам'ятками культурної спадщини, їх комплексами (ансамблями), музеями просто неба, меморіальними музеями-садибами та іншими об'єктами історико-культурної спадщини, які на ній розташовуються; 2) особлива цінність розташованих на вказаних земельних ділянках об'єктів архітектури, а також особлива цінність самих земельних ділянок з огляду на їх історичне минуле; 3) особливий порядок занесення об'єкта культурної спадщини до реєстру, внаслідок чого він набуває особливо охоронюваної державою території; 4) дозвільний характер проведення будь-яких земельних робіт або іншої господарської діяльності на земельних ділянках вказаного цільового призначення; 5) самі земельні ділянки або об'єкти, які на них розташовані, є втіленням історії та культури нашого народу; 6) забезпечення їх особливої правової охорони шляхом встановлення дозвільного характеру здійснення будь-якої діяльності на них, яка априорі суперечить їхньому цільовому призначенню, зменшення антропогенного впливу на них та встановлення кримінальної, цивільної й адміністративної відповідальності за порушення норм земельного законодавства щодо охорони земель історико-культурного призначення.

У межах Особливої частини земельного права також доцільно виокремлювати природоресурсні інститути, а саме: інститут правового режиму земель лісгосподарського призначення та інститут правового режиму земель водного фонду. А.М. Мірошніченко до

загальних рис правового режиму земель лісогосподарського призначення зараховує такі: 1) основним цільовим призначення цих земельних ділянок є ведення лісового господарства; 2) їх нерозривний зв'язок із лісокористуванням; 3) багатофункціональне призначення лісів (можливість їх використання у захисних, природоохоронних, рекреаційних, експлуатаційних, історико-культурних та інших цілях); 4) особливості здійснення управління землями лісогосподарського призначення (планування використання земель лісогосподарського призначення у формі лісовпорядкування; паралельне ведення державного лісового кадастру, здійснення державної лісової охорони); 5) особливий порядок зміни цільового призначення вказаної категорії земель; 6) обмеження права загального землекористування на лісових землях [6, с. 380–383].

Концептуально можна погодитись із такою характеристикою правового режиму земель лісогосподарського призначення. Проте слід враховувати, що вона не є повною та не охоплює принципів, на яких ґрунтується належне забезпечення правового режиму земель лісогосподарського призначення. На нашу думку, такі принципи представлені принципом раціонального використання, відтворення та охорони земель лісогосподарського призначення, принципом цільового поділу лісів на категорії, принципом кореляції норм земельного та лісового законодавства у визначенні правового режиму земель лісогосподарського призначення, принципом пріоритетності використання земель лісогосподарського призначення у лісовому господарстві, принципом пріоритетності державної та комунальної форми власності на землі лісогосподарського призначення порівняно із приватною формою власності.

Галузеві ознаки інституту правового режиму земель водного фонду зумовлені спеціальним правовим режимом цієї категорії земель та особливим порядком набуття їх у користування та у власність, припинення прав на них тощо. Правовому режиму земель водного фонду властиві спеціальні ознаки, які відображають його зміст. До таких ознак можна віднести дозвільний порядок здійснення окремих видів діяльності на землях водного фонду. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду» № 557 від 12 липня 2005 р. визначено механізм видачі дозволу на проведення днопоглиблювальних робіт, прокладення кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду. Зазначені дозволи видаються Мінприроди або Держводагенством за погодженням із Мінприроди. Дозволи мають строковий характер [7]. Особливий порядок видачі дозволів на ведення окремих видів діяльності на землях водного фонду зумовлений особливою цінністю водних ресурсів, які на них містяться.

До наступної ознаки правового режиму земель водного фонду слід віднести особливий порядок набуття їх у власність та докладно регламентовану процедуру набуття їх на праві постійного користування або оренди. Зокрема, землі водного фонду можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Водночас ЗК України та ВК України встановлюють обмеження щодо набуття земельних ділянок у приватну власність, керуючись такими критеріями: це можуть бути земельні ділянки виключно під замкненими природними водоймами загальною площею до 3 гектарів [2; 8]. Суб'єктами набуття речових прав на вказані земельні ділянки є громадяни та юридичні особи. Правовою підставою може бути рішення органу державної влади або органу місцевого самоврядування. По суті, це є безоплатною приватизацією земельних ділянок водного фонду у межах законодавчо визначених розмірів (до 3 гектарів).

Поряд із вищенаведеними інститутами земельного права у межах Особливої частини земельного права доцільно також виокремлювати інститут правового режиму земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Н.П. Барабаш, досліджуючи питання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення, виокремлює такі підходи до тлумачення цільового призначення вказаної категорії земель: 1) усі земельні ділянки цієї категорії земель мають

спеціальне несільськогосподарське призначення; 2) землі цієї категорії надаються для здійснення основної діяльності, тобто для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд; 3) основним цільовим призначенням цієї категорії земель є їх використання із метою, зумовленою діяльністю розташованих на них об'єктів [9, с. 73]. Наведені ознаки цієї категорії земель необхідно доповнити такими: 1) нормування розмірів зазначених земельних ділянок; 2) забезпечення внутрішнього та зовнішнього зонування цієї категорії земель; 3) можуть не відводитись як окремі земельні ділянки (у разі розміщення ліній електропередач, підземних трубопроводів земельні ділянки під них не відводяться, але з огляду на розміщення вказаних об'єктів правовий режим земельних ділянок істотно модифікується у зв'язку із встановленням охоронної, санітарно-охоронної зон) [6, с. 404]. Проте наведена характеристика цієї категорії земель не є вичерпною. Правовий режим вказаних земельних ділянок має комплексний характер, що зумовлює комплексний характер самого інституту земельного права. Його комплексний характер полягає у тому, що у межах єдиного інституту земельного права об'єднано норми, які регламентують правовий режим окремих видів земельних ділянок, які, хоча й об'єднує спільна ознака – їх несільськогосподарське використання, але які з огляду на розташовані на них об'єкти є унікальними та потребують окремої самостійної правової регламентації. Так, землі транспорту залежно від конкретного виду транспорту, на розміщення інфраструктури для якого вони спрямовані, можуть поділятися на землі залізничного транспорту, землі авіаційного транспорту, землі автомобільного транспорту та дорожнього господарства, землі морського, річкового та іншого виду транспорту. При цьому для кожного виду земель транспорту характерний спеціальний правовий режим.

Підсумовуючи вищенаведені особливості інститутів Особливої частини земельного права, можна сформулювати таке визначення: інститут Особливої частини земельного права – це самостійний структурний елемент галузі земельного права, який виокремлено за критерієм спеціалізації його предмета правового регулювання у межах Особливої частини земельного права, норми якого забезпечують регламентацію правового режиму конкретної цільової категорії земельних ділянок (особливості її використання, набуття та припинення прав на них, забезпеченням їх охорони) та який ґрунтується на спеціальних принципах формування його норм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Федорович В.І. Система земельного права України / В.І. Федорович // Актуальні питання реформування правової системи України : матер. II Міжвуз. наук.-практ. конфер. (м. Луцьк, 27-28 трав. 2005 р.). – Луцьк : Волин. обл. друкарня, 2005. – 150 с.
2. Земельний кодекс України : Закон України № 2768-III від 25.10.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Кулинич П. Цільове призначення та цільове використання земель за новим земельним законодавством України [Електронний ресурс] / П. Кулинич // Юстиніан. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=495>.
4. Про затвердження Класифікації видів цільового призначення земель № 548 від 23.07.2010 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.11.2010 р. № 1011/18306 : Наказ Державного комітету із земельних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>.
5. Земельне право України : [підруч.] / [Г.В. Анісімова, Н.О. Багай, А.П. Гетьман та ін] ; за ред. М.В. Шульги. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.
6. Мірошніченко А.М. Земельне право України : [підруч.]. – 3-тє вид., допов. і перероб / А.М. Мірошніченко. – К. : Алерта, 2013. – 512 с.

7. Про затвердження Порядку видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду : Постанова Кабінету Міністрів України № 557 від 12.07.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/557-2005-%D0%BF>.
8. Водний кодекс України : Закон України № 213/95-ВР від 06.06.1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>.
9. Барабаш Н.П. Деякі аспекти визначення цільового призначення категорій земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення / Н.П. Барабаш // Актуальні проблеми соціального права. Еволюція правового регулювання аграрних, земельних та екологічних відносин : матер. Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Львів, 18 листоп. 2016 р.) / за заг. ред. П.Д. Пилипенка. – Львів, 2016. – С. 71-74.

REFERENCES

1. Fedorovych, V.I. (2005), “The system of land law of Ukraine”, *Aktualni pytannya reformuvannya pravovoyi systemy Ukrayiny : zb. nauk. st. za materialamy II mizhvuzivskoyi nauково-praktychnoyi konferentsiyi* [Topical Issues of Reforming the Legal System of Ukraine : Collection of scientific articles on the materials of the II Interuniversity Scientific and Practical Conference], Volynska oblasna drukarnya, Lutsk, May 27-28, 2005, 150 p.
2. “Land Code of Ukraine” : Law on 25 October 2001 № 2768-III, available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Kulynych, P. “Destination and purposeful use of land under the new land legislation of Ukraine”, *Yurydychnyi zhurnal «Yustynian»*, available at : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=495>
4. “On Approval of Classification of Types of Destination of Land on 23.07.2010 № 548, registered at the Ministry of Justice of Ukraine on 01 November 2010 № 1011/18306” : Order of the State Committee for Land Resources, available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>.
5. Anisimova, H.V., Bahay, N.O., Hetman, A.P. et al. (2004), *Zemelne pravo Ukrayiny : pidruchnyk* [Land law of Ukraine : textbook], Yurinkom Inter, Kyiv, Ukraine.
6. Myroshnichenko, A.M. (2013), *Zemelne pravo Ukrayiny : pidruchnyk* [Land law of Ukraine : textbook], Alerta, Kyiv, Ukraine.
7. “On Approval of the Procedure for Issuance of Permits for Works on the Land of the Water Fund” : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on 12 July 2005 № 557, available at : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/557-2005-%D0%BF>
8. “Water Code of Ukraine” : Law on 06.06.1995 № 213/95-ВР, available at : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>
9. Barabash, N.P. (2016), “Some aspects of determining the purpose of land of industry, transport, communications, energy, defence and other purposes”, *Aktualni problemy sotsialnoho prava. Evolyutsiya pravovoho rehulyuvannya ahrarnykh, zemelnykh ta ekolohichnykh vidnosin : materialy mizhnar. nauk.-prakt. konferentsiyi* [Actual problems of social law. Evolution of legal regulation of agrarian, land, and ecological relations : materials of the international scientific and practical conference], Lviv, November 18, 2016, pp. 71-74.